

Lausunto

8.8.2022

VN/15071/2022
VN/15071/2022-TEM-28

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: STM:n lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi (STM060:00/2022)

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia lakiin sähköisestä lääkemääräyksestä (61/2007) koskien edullisempien biologisten lääkkeiden määräämisen tehostamista. Lisäksi ehdotetaan muutoksia lääkelakiin (395/1987) koskien inhaloitavien lääkevalmisteiden apteekkivaihdon tehostamista ja muutoksia sairausvakuutuslakiin (1224/2004) koskien viitehintaryhmän määräytymisperusteita. Toimenpidekokonaisuuteen sisältyy lisäksi ehdotus lääketaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2013) 3 §:n muuttamisesta reseptilääkkeiden lääketaksan osalta sekä ehdotus lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1088/2010) muuttamiseksi koskien mm. biologisten lääkkeiden lääkemääräysten voimassaoloaika.

Esityksen tavoitteena on parantaa lääkehuollon kustannustehokkuutta, alentaa avohuollon lääkkeiden hintoja, kohtuullistaa lääkkeiden käyttäjien lääkehoidon kustannuksia ja vähentää valtion ja vakuutettujen lääkekorvausmenoja. Tavoitteena on lisäksi hintakilpailun edistäminen lääkemarkkinalla ja kestävästi lääkkeiden julkisen rahoituksen tasapainottaminen ja turvaaminen. Yhdessä lääketaksamuutoksen ja valmisteltavana olevan biologisten lääkkeiden apteekkivaihtoa koskevan säätelyn kanssa saavutetaan vuonna 2023 yhteensä 46 miljoonan euron ja vuodesta 2024 alkaen vuosittain 60 miljoonan euron säästöt käytettäväksi hoivahenkilöstön hoitajamitoituksen rahoitukseen.

Lausuntonaan työ- ja elinkeinoministeriö toteaa seuraavaa:

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää kannatettavana hallituksen esityksen tavoitteita alentaa lääkkeiden käyttäjien lääkkeistä maksamia hintoja, tehostaa biologisten lääkkeiden lääkevaihtoa ja valtion rahoittamien lääkekorvausmenojen säästöjä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt kolmelle hallituskaudelle ulottuvan lääkehuollon kokonaisuudistuksen, jonka yhteydessä toteutetaan lukuisia uudistuksia kaikille lääkehuollon osa-alueille. Nyt tehtävät lääketaksan ja biologisten lääkkeiden lääkevaihdoilla saavutettavat kustannusten leikkaukset on tarkoitus huomioida uudistuksessa, mutta niillä ei ratkaista eikä ole tarkoituskaan ratkaista voimassa olevan järjestelmän rakenteellisia ongelmia. Ehdotetut uudistukset on mitoitettu lähinnä hallitusohjelman mukaisen hoitajamitoituksen rahoituksen vaatimusten toteuttamiseksi.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Hallituksen esitystä valmisteltaessa erilaisten vaihtoehtoisten taksamallien vaikutuksia on arvioitu mm. simuloimalla tappiolliseksi muodostuvien apteekkien määrää taloudellisten tunnuslukujen perusteella. Tavoitteena on ollut minimoida kannattamattomaksi muodostuvien apteekkien määrä.

Hallituksen esityksen vaikutukset kohdistuvat kalliimpien lääkkeiden osalta isoimpien, paljon kalliita lääkkeitä toimittavien apteekkien asemaan. Eräissä lääkkeissä on negatiivin kate, jolloin lääketaksan mukainen kate on pienempi kuin mitä apteekki maksaa apteekkiveroa. Samalla on huomattava, että apteekkiverossa huomioidaan nykyisin apteekin liikevaihto, joten yksittäisen tuotteen negatiivinen kate ei välttämättä vaikuta olennaisesti apteekin kannattavuuteen.

Leikkaukset voivat aiheuttaa kannattavuushaasteita myös muille apteekkeille, jotka eivät voi esimerkiksi muiden tuotteiden tai oman erillisyhtiönsä tuotemyynnillä kompensoida lääketaksan alenemista. Mahdollista on, että osa pienemmistä apteekeista lopettaa toimintansa. Palveluiden säilyttäminen erityisesti haja-asutusalueilla saattaa jatkossa edellyttää tukitoimenpiteitä tai palvelujen muuta uudelleen järjestämistä (esimerkiksi muun terveydenhuollon yhteyteen).

Jatkotyössä on tärkeää edelleen kehittää lääketaksaa huomioimalla esimerkiksi tarkemmin erilaisten lääkkeiden varastointiin, myyntiin ja neuvontaan kohdistuvat todelliset kustannukset. Tavoitteena tulee olla ensisijaisesti lääkkeiden käyttäjien kustannusten vähentäminen vaarantamatta lääketurvallisuutta, lääkkeiden saatavuutta tai palvelujen saavutettavuutta.

Apteekkiveroon ei nyt esitetä muutoksia. Liikevaihtoon sidottu vero ei ole tarkoituksenmainen tai kannustava tapa apteekkitoiminnan harjoittamisessa, joten jatkossa myös verotus on huomioitava osana kokonaisuutta.

Ylijohtaja

Antti Neimala

Hallitusneuvos

Elise Pekkala

Jakelu STM Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi Tuija Metsävainio STM TUTO Bioteknologia ja lääkkeet -yksikkö

VN/15071/2022-TEM-28

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: